

ŠUMov študijski seminar: Kriterij rojstva

sobota, 9. september, 2017, Ustvarjalni center Švicarija, brezplačno

Program

11:00 zbiranje in uvodni nagovor (Tjaša Pogačar)

11:30–12:00 Jernej Kaluža: *Brezbrižnemu Bogu*

12:00–12:30 Primož Krašovec: *Kritika kolektivnosti*

12:30–13:00 Andrej Tomažin: *Pesem kot genetska koda, pesem kot dizajn in pesem kot teror*

13:00–13:00 pogovor z govornici (Marko Bauer)

Premor za kosilo

15:00–15:30 Kaja Kraner: „*Osvobojeni avtomatizem*“: *nekaj produkcijskih specifik umetniškega polja*

15:30–16:00 Domen Ograjenšek: *Ekspresije*

16:00–17:00 pogovor z govornicema (Izidor Barši) in zaključek seminarja

Povzetki prispevkov

Jernej Kaluža

Brezbrižnemu Bogu

Brezbrižnemu Bogu z začetka Detelove pesmi je vseeno za vse. V prispevku bi rad pokazal, kako je lahko tovrstna neselektivna pozicija produktivna ravno na diskurzivnih poljih, kjer je netolerirana, torej ravno na poljih, ki so sama utemeljena na strogi selekciji, kar zaobjema tako znanstveni kot kritični ali kuratorski diskurz. Vsa polja, ki temeljijo na ostri ločnici med zunanostjo in notranostjo, namreč kličejo po prekršitvi lastnih diskurzivnih pravil. Prek redefiniranja zunanje meje se vedno znova vzpostavljajo. Poskušal bom zagovarjati tezo, da je prav razpustitev diskurzivnih pravil (in ne njihova ponovna vzpostavitev) pogoj produkcije in progresije znotraj določenega diskurzivnega polja. Poskušal bom pokazati, zakaj (in pod katerimi pogoji) pozicija *everything goes* ni nekritična ali neznanstvena. Dober primer je lahko del sodobne umetnosti, ki navdih črpa ravno iz banalnosti in neselektivnosti, ki ju ponuja internet.

Primož Krašovec

Kritika kolektivnosti

Delovanje vsake tolpe (prijateljske, poslovne, politične) temelji na konsenzu – kot piše Brecht, je najpomembnejše, da se naučimo soglasja. Doseganje soglasja je proces, ki je v osnovi, na ravni čustvene energije, vampirski – umiriti in disciplinirati mora robne, moteče glasove in s tem povečati moč vodstva. Doseganje sklepov in strinjanje s programi pomenita uspešen prenos energije z roba tolpe v center. Moč centrifugalnih sil (sil ohranitve) se zmanjša sorazmerno s povečanjem moči centripetalnih sil (sil fragmentacije). Tolpa je socialna skupina, katere ključni namen in dejavnost sta samoohranitev in širjenje (Canettijeva množica). Trdnost strukture in nadaljevanje obstoja tolpe sta nadrejena temu, kar tolpa počne (ali reprodukcija je nadrejena produkciji), zato so tolpe, iz očitnih razlogov, sovražne begu/izhodu in nujno paranoidne. Moj prispevek bo poskus tako kritike tolpovske socialne dinamike (enotnost, kolektivnost, lojalnost) kot zagovora fragmentacije (oziroma sektašenja).

Andrej Tomažin

Pesem kot genetska koda, pesem kot dizajn in pesem kot teror

V prispevku se bom lotil vprašanja poezije skozi prizmo treh različnih praks ustvarjanja poezije. Pri vseh gre za razširitev področja poezije, obenem pa za vprašanje vzpostavitve položaja poetičnega teksta kot ksenoteksta, tj. nečesa, kar se odreče osnovnim predpostavkam poezije, da šele zares postane poezija. Zdi se, da tako kot sodobna umetnost tudi poezija ostaja zavezana poznemu Heideggerjevemu srečanju umetniškega in tehniškega, kjer umetnost predstavlja rešilno bilko pred popolnim gospostvom tehniškega, čemur se do neke mere zoperstavi Simondon, ko govori o poetični dimenziji sedaj že zastarale tehnologije TV antene. Bökova transplantacija pesmi iz pisave v DNK-zapis, kasneje vstavljen v bakterijo *Deinococcus radiodurans*, ki je zmožna preživeti v najbolj ekstremnih okoljih, tudi v vakuumu, šifrirana transformacija pesmi Amy Ireland v tridimenzionalne objekte, ki so postavljeni v korporativna in domača okolja, ter izpisovanje verzov Biblije na nebu glavnega protagonista Bolañovega romana *Oddaljena zvezda* Carlosa Wiederja so le trije principi umika, a obenem vztrajnega pojavljanja poezije: pesem kot genetska koda, pesem kot dizajn in pesem kot teror.

Kaja Kraner

„Osvobojeni avtomatizem“: nekaj produkcijskih specifik umetniškega polja

V prispevku bom poskušala izhajati iz letošnje izvedbe bienala, vendar nekoliko specifično; ne bom se namreč nanašala na končni razstavni produkt, ampak na domnevno drugačen način njegove produkcije oziroma vsaj poskus njegove drugačne produkcije. Ker ta v razstavnem produktu ni neposredno predstavljen, bom izhajala predvsem iz pogovora o procesu produkcije bienala (Galerija Škuc, 6. junija 2017). V pogovoru sta se izpostavila dva (kontradiktorna) poudarka, ki naj bi opisala poskus domnevno drugačnega pristopa. Na eni strani „dopustiti si delovati drugače“ prek odmika od klasičnega kuriranega pristopa z jasnim ciljem in načrtom, delitvijo vlog in delovnih zadolžitev in podobnim. Na drugi strani „prepustiti se avtomatizmu“, ki naj bi vodil ravno prek odpovedi projekciji cilja, izdelavi načrta, kako do tega cilja

priti, in sledenja načrtu. Oziroma bolj konkretno: prepustiti se temu, da na podlagi izhodiščne minimalne procedure kolegija sodelavcev bienala (kot alternative kuratorju) stvari „stečejo svobodno“.

Domen Ograjenšek ***Ekspresije***

Sledeč konceptualnim interesom letošnjega bienala se prispevek loteva analize ekspresije, razumljene v njeni prekinitvi vezi z romantičnimi sopotniki (npr. personalizmom in avtenticizmom, izpostavljajoč vlogo subjekta kot avtorja), dobro poznanimi na polju umetnosti in kulture, ter postavljene v bližino pomenskih poudarkov, pogosteje prisotnih na polju mikrobiologije, predvsem genetike in embriologije, ki poudarjajo njeno produktivno ali celo produkcijsko plat.

Biografije sodelujočih

Izidor Barši je doktorski študent smeri Teoretska psihoanaliza na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V preteklosti je objavil članke in daljša besedila o filozofiji, umetnosti in arhitekturi v Tribuni, Mladini, Delu, Prazninah in drugje. V letih 2014-15 je bil urednik pri časopisu Tribuna, od leta 2013 je član uredništva revije Šum.

Marko Bauer je pisec.

Jernej Kaluža je diplomirani filozof in zgodovinar. Trenutno končuje doktorat iz filozofije in dela kot odgovorni urednik na Radiu Študent. Občasno piše tudi za druge medije in sodeluje na okroglih mizah. Aktiven je tudi v okviru Tovarne Rog.

Kaja Kraner je končala študij kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, nato pa nadaljevala podiplomski študij kulturologije na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani. Piše prispevke s področja sodobne umetnosti, je urednica revije Šum in redaktorica oddaje *Art-area* na Radiu Študent. Do zdaj se je osredotočala predvsem na relacijo med umetnostjo, teorijo in politiko ter produkcijskimi okoliščinami sodobne umetnosti. Trenutno v okviru doktorskega študija raziskuje narative sodobne umetnosti v slovenskem prostoru.

Primož Krašovec je nekdanji raziskovalec na Pedagoškem inštitutu, prevajalec in pisec (*Borec*, *Ekran*) ter trenutno docent na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in član uredniških odborov revije *Borec* in založbe *Sophia*.

Domen Ograjenšek je pisec, raziskovalec, kurator ter kritik sodobne vizualne umetnosti. Je nekdanji član uredništva ŠUM, njegovega raziskovalnega kolektiva ter redaktor oddaje *Art-area* na Radiu Študent. Trenutno opravlja doktorski študij iz filozofije na Akademiji za likovno umetnost Dunaj.

Andrej Tomažin je pisatelj, novinar in kritik. Težišče njegovega raziskovanja je presek polj tehnologije in umetnosti. Piše o literaturi, teoriji, filmu in vizualni umetnosti za revije, kot so *Kino!*, *Šum*, *Idiot* in druge. Piše kratke zgodbe in romane. Na Radiu

Študent vodi mesečno oddajo *Otitis Media*, ki raziskuje nove medije, umetnost, tehnologijo in softver v navezavi na različne filozofske deviacije, največkrat v obliki intervjujev. Živi v Ljubljani.